

ОСНОВНИ ВЪПРОСИ НА АНАЛИЗА НА СЕБЕСТОЙНОСТТА НА ПРОМИШЛЕНАТА ПРОДУКЦИЯ

Егални Илнев

Програмата на действащата у нас отчетност осигурява богати материали за анализ на себестойността на промишлената продукция.

Първият въпрос, който възниква при анализа, е въпросът за общата оценка на изпълнението на плана за себестойността на продукцията. Както е известно, планът за себестойността се счита изпълнен от промишленото предприятие, ако по данните в неговия отчет са на лице едновременно следните условия:

а) Фактичестката себестойност на цялата произведена стокова продукция (сравнима и несравнима) да не надвишава плановата себестойност;

б) да бъде изпълнена установената задача по снижение себестойността на сравнимата стокова продукция спрямо средногодишната себестойност от предшестващата година както по отношение на абсолютната сума на икономията, така и по отношение на процента на снижение себестойността;

в) да бъде спазена плановата себестойност на единица за всички изделия, за които висшестоящата организация е утвърдила плана.

Общата оценка на изпълнението на плана за себестойността се извършва въз основа на данните в раздел I и III от отчета за себестойността по форма № 7—П.

При анализа фактичестката себестойност трябва да се очисти от влиянието, което ѝ оказва изменението на цените на материалните ценности и превозните тарифи, в сравнение с цените, приети в плана (за машиностроителните предприятия и от влиянието на промените в състава на детайлите и комплектуващите изделия). Това се постига, като се прибави поевтиняването към фактичестки направените разходи, вследствие от което себестойността се увеличава, а икономията намалява; или пък поскъпяването се изважда от фактичестки направените разходи, вследствие от което себестойността намалява, а икономията се увеличава. След това се изчислява процентът на снижение себестойността на сравнимата стокова продукция, съпоставим с плановия процент, или пък се определя коригираната сума на икономията (преразхода) за цялата стокова продукция. В резултат от това се отстранява влиянието върху себестойността, което оказват главните външни фактори, непредвидени в плана и независещи от предприятието.

Към друга група се отнасят факторите, които се отразяват върху резултатите от изпълнението на плана за себестойността на продукцията общо за цялото предприятие, без да оказват каквото и да е влияние върху единичната себестойност на отделните изделия. Това са факторите, обусловени от възможността на предприятието да маневрира с производството на едни или други количества от различните видове продукция